

HOGERE INKOMENS VARKENS- EN PLUIMVEEHOUDERS

Arjan Wisman

Zeugenhouderij

De opbrengstprijs van biggen is volgens raming in boekjaar 2000/01 circa 25% hoger dan in het voorgaande jaar. Aan het einde van het boekjaar waren de prijzen echter weer in mineur, door de maatregelen rond de MKZ-uitbraken. Desondanks is de arbeidsopbrengst met 360 gulden verbeterd tot 400 gulden per zeug (tabel 1). De voerprijzen lagen over het hele jaar bezien 7% hoger, vooral door duurdere eiwitrijke grondstoffen door een tegenvallende oogst in Noord- en Zuid-Amerika en het diermeeverbod dat vanaf 15 december gold. De hogere voerkosten dragen voor ruim de helft bij aan de toename van de productiekosten. Andere kosten die hoger werden betreffen vooral verwarming, elektriciteit en de aangekochte opfokzeugen. Voor de fokvarkensbedrijven betekende het een en ander dat het gezinsinkomen uit bedrijf steeg tot 85.000 gulden per ondernemer (tabel 2). Bij dat gezinsinkomen is per fokvarkensbedrijf 60.000 gulden gespaard, na twee jaren van ontsparingen.

Tabel 1 Arbeidsopbrengst (in gulden) in de intensieve veehouderij

	Zeugen (per zeug per jaar)	Vleesvarkens (per dier per jaar)	Leghennen (per leggen per jaar)	Vleeskui- kens (per 1.000 kg afgel. gew.)
1997/98	740	86	3,77	110
1998/99	-462	-63	-0,65	34
1999/00	40	-19	1,20	-10
2000/01(r)	400	80	5,40	90

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Tabel 2 Bedrijfsresultaten (pb), inkomen en besparingen van varkens- en pluimveebedrijven

	Fok- varkens- bedrijven	Vlees- varkens- bedrijven	Gesloten varkens- bedrijven	Leg- hennen- bedrijven	Vlees- kuiken- bedrijven
Opbrengst per 100 gld. kosten					
1996/97-2000/01	89	89	92	97	93
1998/99	57	73	67	82	91
1999/00	81	79	82	91	88
2000/01(r)	96	98	100	105	95
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 gld. per ondernemer)					
1996/97-2000/01	49,5	18,0	57,9	93,3	32,5
1998/99	-101,4	-59,9	-103,4	-17,5	16,5
1999/00	0,4	-37,6	-15,9	46,0	-29,6
2000/01(r)	85,0	57,0	113,0	145,0	40,0
Besparingen (x 1.000 gld. per bedrijf)					
1996/97-2000/01	7,9	-15,8	22,7	52,9	-11,8
1998/99	-175,3	-103,0	-207,1	-120,0	-38,2
1999/00	-21,0	-44,2	-40,4	23,4	-82,7
2000/01(r)	60,0	30,0	110,0	135,0	5,0

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Vleesvarkenshouderij

De arbeidsopbrengst per vleesvarken per jaar is in 2000/01 op 80 gulden geraamd, bijna 100 gulden ho-

ger dan in voorgaand jaar. De verbetering is vooral het gevolg van een bijna 30% hogere varkensprijs. De voerprijs is door de duurder grondstoffen met 7% gestegen, waardoor de voerkosten ongeveer 20 gulden per vleesvarken per jaar hoger worden. De grootste toename van de kosten zit in de aankoop van biggen. Per big moest 20 gulden meer worden betaald dan in 1999/00. De algemene kosten zijn ook gestegen, maar minder dan voorgaand jaar.

Het gezinsinkomen uit bedrijf op de gespecialiseerde vleesvarkensbedrijven is met bijna 100.000 gulden verbeterd tot 57.000 gulden per ondernemer. Dat resulteerde gemiddeld per bedrijf uiteindelijk in 30.000 gulden besparingen. In de voorgaande drie jaren werd in totaal bijna 160.000 gulden per bedrijf ontspaard. Ook de gesloten varkensbedrijven, die gemiddeld veel groter zijn dan de gespecialiseerde fokvarkens- en vleesvarkensbedrijven, scoorden in 2000/01 met een gezinsinkomen uit bedrijf van 113.000 gulden per ondernemer veel beter dan in het voorgaande jaar.

Pluimveehouderij

Ook voor de leghennenhouders is het verslagjaar 2000/01 in economisch opzicht veel beter verlopen dan 1999/00. De arbeidsopbrengst steeg meer dan 4 gulden tot ruim 5 gulden per hen per jaar. Dat was te danken aan de hogere eierprijzen. De vraag naar eieren was groot, terwijl het aanbod inmiddels was teruggelopen door de verlieslatende productie in 1999. In Italië was de leghennenstapel in 2000 vooral verminderd door de uitbraak van vogelgriep. Ook de eierproductie in België was nog niet terug op het oude niveau na de dioxinecrisis in 1999. De prijs van legmeel is in verslagjaar 2000/01 met 9% gestegen. De stijging van de voerkosten leverde daardoor verreweg de grootste bijdrage aan de hogere kostprijs van eieren. Ook hier speelde het diermeelverbod een rol.

Voor gespecialiseerde leghennenbedrijven leidt de verbetering van de prijsverhoudingen tot een toename van het gezinsinkomen uit bedrijf tot 145.000 gulden per ondernemer. Bij dat inkomen bedragen de besparingen 135.000 gulden per bedrijf. In de laatste vijf jaren hebben de leghennenbedrijven gemiddeld 53.000 gulden per jaar aan besparingen gerealiseerd. Alleen 1998/99 was een jaar met ontsparingen. In vergelijking met de varkensbedrijven scoorden de leghennenbedrijven in de tweede helft van de jaren negentig financieel dus duidelijk beter. In de eerste helft waren de varkensbedrijven nog in het voordeel.

Ook de vleeskuikenhouders hebben in verslagjaar 2000/01 hogere inkomens behaald. De kuikenprijzen zijn gemiddeld met 13% gestegen, bij een 9% hogere voerprijs. Evenals bij de varkens- en legpluimveehouders werd het voer duurder onder invloed van de hogere prijzen van eiwitrijke veevoedergrondstoffen en het ingestelde verbod op diermeel in veevoerders. Ook de prijs van eendagskuikens is hoger geworden. Daarnaast namen de kosten van verwarming en elektriciteit toe. De arbeidsopbrengst is daardoor in 2000/01 uiteindelijk met 100 gulden gestegen tot 90 gulden per 1.000 kg afgeleverd gewicht. Het gezinsinkomen uit bedrijf is op de gespecialiseerde vleeskuikenbedrijven toegenomen tot 40.000 gulden per ondernemer. Bij dit inkomen besparen de vleeskuikenbedrijven gemiddeld 5.000 gulden per bedrijf. Dat is te weinig om de ontsparingen van voorgaande twee jaren (in totaal ruim 120.000 gulden) te compenseren.

Meer informatie:

PR 1-2001 *Landbouw-Economisch Bericht 2001*